

Informácia k zákonu č. 344/2020 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 222/2004 Z. z. o dani z pridanej hodnoty v znení neskorších predpisov

Národná rada Slovenskej republiky schválila dňa 05.11.2020 zákon, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 222/2004 Z. z. o dani z pridanej hodnoty v znení neskorších predpisov a ktorý bol zverejnený v zbierke zákonov dňa 2.12.2020 pod č. 344/2020.

Jednotlivé ustanovenia zákona č. 344/2020 Z. z. (ďalej len „novela zákona o DPH“), ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 222/2004 Z. z. o dani z pridanej hodnoty v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o DPH“) nadobúdajú účinnosť 1. januára 2021 s výnimkou bodov 1 až 17, 19, 20, 22 až 24, 26, 27, 29 až 37, 39, 40, 42, 46 až 49, § 85kj ods. 6 v bode 52 a prílohy č. 6 bodov 23 a 24 v bode 54 novely zákona o DPH, ktoré nadobúdajú účinnosť 1. júla 2021.

Cieľom novely zákona o DPH je prebrať do slovenskej právnej úpravy zákona o DPH:

- články 2 a 3 smernice Rady (EÚ) 2017/2455 z 5. decembra 2017, ktorou sa mení smernica 2006/112/ES a smernica 2009/132/ES, pokiaľ ide o určité povinnosti týkajúce sa dane z pridanej hodnoty pri poskytovaní služieb a predaji tovaru na diaľku (ďalej len „smernica 2017/2455“),
- smernicu Rady (EÚ) 2019/1995 z 21. novembra 2019, ktorou sa mení smernica 2006/112/ES, pokiaľ ide o ustanovenia týkajúce sa predaja tovaru na diaľku a určitých domácich dodaní tovaru (ďalej len „smernica 2019/1995“),
- rozhodnutie Rady (EÚ) 2020/1109 z 20. júla 2020, ktorým sa v reakcii na pandémiu COVID-19 menia smernice 2017/2455 a 2019/1995, pokiaľ ide o dátumy transpozície a uplatňovania (ďalej len „rozhodnutie 2020/1109“),
- články 90 a 184 až 186 smernice Rady 2006/112/ES z 28. novembra 2006 o spoločnom systéme dane z pridanej hodnoty v platnom znení (ďalej len „smernica 2006/112/ES“),
- smernicu Rady (EÚ) 2018/1695 zo 6. novembra 2018, ktorou sa mení smernica 2006/112/ES o spoločnom systéme dane z pridanej hodnoty, pokiaľ ide o obdobie uplatňovania voliteľného mechanizmu prenesenia daňovej povinnosti v súvislosti s dodaním určitého tovaru a poskytovaním určitých služieb, ktoré sú náchylné na podvod, a mechanizmu rýchlej reakcie proti podvodom v oblasti DPH.

Doplnením zákona o DPH od 1. januára 2021 nadobudne účinnosť novozavedené ustanovenie § 25a, ktoré je transpozíciou článku 90 ods. 2 smernice 2006/112/ES a ktorým dochádza k zavedeniu mechanizmu opravy základu dane v prípade úplného alebo čiastočného nezaplatenia ceny po dodaní tovaru alebo služby, ak pohľadávka platiteľa sa stala nevymožiteľnou. Nadväzne na takto vykonanú opravu základu dane je na druhej strane odberateľ povinný na základe novozavedeného ustanovenia § 53b, ktorý je transpozíciou článkov 185 ods. 2 a 186 smernice 2006/112/ES opraviť odpočítanú daň, ak za dodanie tovaru alebo služby nezaplatil a uplatnil si právo na odpočítanie dane.

Od 1. júla 2021 nadobudnú účinnosť ustanovenia, ktoré sa týkajú transpozície smernice 2017/2455 a smernice 2019/1995 s ohľadom na rozhodnutie 2020/1109. Transpozíciou ustanovení uvedených smerníc dôjde k:

- zedefinovaniu predaja tovaru na diaľku v rámci EÚ, predaja tovaru dovážaného z tretích území alebo tretích krajín,
- zmene pravidiel pre určenie miesta dodania tovaru predávaného na diaľku na území EÚ alebo predaja tovaru dovážaného z tretích štátov; miestom dodania tovaru v týchto prípadoch bude v súlade so zavedenými pravidlami ten členský štát, v ktorom sa odoslanie alebo preprava tovaru pre zákazníka skončí,
- zavedenie nových pravidiel pri predaji tovaru prostredníctvom využitia elektronického komunikačného rozhrania, ako je elektronické trhovisko, elektronická platforma, elektronický portál alebo podobný elektronický prostriedok,

- zrušeniu oslobodenia od dane pri dovoze zásielok, ktorých hodnota nepresahuje 22 eur, z dôvodu vytvorenia spravodlivejších podmienok na trhu a odstránenia narušania hospodárskej súťaže pri obchodovaní prostredníctvom elektronického obchodu,
- rozšíreniu vecnej a personálnej pôsobnosti doterajších osobitných úprav uplatňovania dane pre telekomunikačné služby, služby rozhlasového vysielania a televízneho vysielania a elektronické služby (§ 68a a § 68b zákona o DPH platného do 30.6.2021) a k zavedeniu ďalšej osobitnej úpravy uplatňovania dane na predaj tovaru na diaľku dovážaného z územia tretích štátov,
- zavedeniu osobitnej úpravy na priznávanie a platbu dane pri dovoze tovaru.

Novela zákona o DPH stanovuje základné pravidlá využívania nasledovných troch osobitných úprav uplatňovania dane na služby dodávané osobe inej ako zdaniteľnej osobe, na predaj tovaru na diaľku a určité domáce dodania tovaru:

- Osobitná úprava uplatňovania dane na služby, ktoré dodávajú zdaniteľné osoby neusadené na území Európskej únie - § 68a novely zákona o DPH (ďalej len „úprava mimo Únie“),
- Osobitná úprava uplatňovania dane na predaj tovaru na diaľku na území Európskej únie, určité domáce dodania tovaru a služby dodané pre osoby iné ako zdaniteľné osoby - § 68b novely zákona o DPH (ďalej len „úprava pre Úniu“),
- Osobitná úprava uplatňovania dane na predaj tovaru na diaľku dovážaného z územia tretích štátov - § 68c novely zákona o DPH (ďalej len „úprava pre dovoz“).

Nadväzne na vyššie uvedené zmeny novela zákona o DPH obsahuje ďalšie zmeny súvisiace s úpravou:

- registračných povinností,
- ustanovenia § 6 týkajúceho sa zásielkového predaja, ktoré sa vypúšťa, čím sa v celom znení zákona o DPH vypúšťa odkaz na toto ustanovenie,
- pojmu „zásielkový predaj“, ktorý sa nahrádza pojmom „predaj tovaru na diaľku“ na území EÚ,
- záznamových povinností,
- povinnosti pri podávaní kontrolných výkazov.

1. S účinnosťou od 1.1.2021 sa novelou zákona o DPH menia a dopĺňajú nasledovné ustanovenia zákona o DPH:

1.1. Oprava základu dane pri úplnom alebo čiastočnom nezaplatení protihodnoty za dodanie tovaru alebo služby - § 25a, § 71 ods. 2 zákona o DPH

Novelou zákona o DPH sa s účinnosťou od 1.1.2021 transponuje článok 90 ods. 2 smernice 2006/112/ES. Článok 90 smernice 2006/112/ES ustanovuje v odseku 1 povinnosť zaviesť do vnútroštátneho práva preberajúceho smernicu o DPH mechanizmus opravy základu dane v prípadoch zrušenia, odmietnutia, úplného alebo čiastočného nezaplatenia alebo zníženia ceny po dodaní tovaru alebo služby za podmienok, ktoré si tieto členské štáty stanovujú. Podľa odseku 2 tohto článku sa však členské štáty môžu v prípade úplného alebo čiastočného nezaplatenia odchýliť od odseku 1. Ako vyplýva z rozsudkov Súdneho dvora EÚ, normotvorca Únie sa rozhodol ponechať každému členskému štátu na výber, aby určil, či prípad nezaplatenia umožňuje znížiť základ dane. Slovenská republika využila svoje právo na výnimku z povinnosti znížiť základ dane v prípade nezaplatenia stanovenú článkom 90 ods. 2 smernice o DPH a túto možnosť v zákone o DPH do 31.12.2020 neimplementovala. Vzhľadom na to, že judikatúra Súdneho dvora EÚ spresnila význam tohto článku v tom zmysle, že nie je možné úplne vylúčiť právo platiteľa znížiť základ dane v prípade, keď mu jeho odberateľ nezaplatil za dodanie tovaru alebo služby, novozavedeným ustanovením § 25a novely zákona o DPH sa zavádza možnosť opravy základu dane pri dodaní tovaru alebo služby, ak platiteľ dane, dodávateľ, nedostal zaplatené a jeho pohľadávka sa stala nevyhľaditeľnou. Nadväzne na judikatúru Súdneho dvora EÚ v súlade so zásadou neutrality, možnosť opravy základu dane z nezaplatenej pohľadávky je závislá na skutočnosti, že toto nezaplatenie je definitívnej povahy, resp. je možné s vysokou mierou pravdepodobnosti predpokladať, že pohľadávka zaplatená nebude.

Opravu základu dane pri dodaní tovaru alebo služby podľa § 25a zákona o DPH, ak platiteľovi dane odberateľ čiastočne alebo úplne nezaplatil za tieto dodania, je možné vykonať len pri dodaniach tovaru v tuzemsku, v cene ktorých bola platiteľom uplatnená daň a len v prípade nevyožiteľnosti pohľadávky.

Na účely zákona sa pohľadávka stáva nevyožiteľnou, ak:

- je vymáhaná v exekučnom konaní vedenom podľa zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v z.n.p., a v priebehu 12 mesiacov od začatia exekučného konania nebola úplne uspokojená,
- odberateľ sa nachádza v konkurznom konaní vedenom podľa § 11 až 107b zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov v z.n.p., a konkurzné konanie bolo zastavené pre nedostatok majetku, alebo konkurz bol vyhlásený, prípadne konkurz bol zrušený pre nedostatok majetku,
- odberateľ sa nachádza v oddlžení vedenom podľa § 166 a 171d zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov v z.n.p.,
- odberateľ zomrel a súd zastavil konanie o dedičstve, ak táto osoba nezanechala žiadny majetok prípadne majetok nepatrnej hodnoty, alebo bola pohľadávka v lehote určenej súdom prihlásená v konaní o likvidácii dedičstva,
- bolo zverejnené uznesenie o skončení reštrukturalizácie a pohľadávka nebola prihlásená v tomto konaní, pričom taxatívne uvedené podmienky, za ktorých sa podľa vyššie uvedených situácií stáva pohľadávka nevyožiteľnou, určenie dňa, ktorým sa pohľadávka stáva nevyožiteľnou a určenie jej rozsahu sú upravené odsekom 2 písm. a) až c), e) a g) v § 25a novely zákona o DPH.

Pohľadávka sa stáva nevyožiteľnou aj v prípade, ak:

- odberateľ, ktorý je právnickou osobou, zanikol bez právneho nástupcu, a to dňom zániku,
- uplynulo 12 mesiacov od splatnosti pohľadávky a táto nie je viac ako 300 eur vrátane dane, ak platiteľ preukáže, že vykonal akýkoľvek úkon smerujúci k získaniu úhrady pohľadávky.

Pohľadávka sa stáva nevyožiteľnou na základe skutočnosti, ktorá nastane skôr.

Novela zákona o DPH v súlade s judikatúrou Súdneho dvora EÚ umožňuje dodávateľovi uskutočniť opravu základu dane aj v prípade, ak neprihlásil pohľadávku v konkurznom a reštrukturalizačnom konaní a v konaní o likvidácii dedičstva, ak preukáže, že by jeho pohľadávka nebola uspokojená, ani ak by bola prihlásená za podmienky, že táto pohľadávka ku dňu, ktorým sa stala nevyožiteľnou, nebola premlčaná.

Ak platiteľ využije možnosť opravy základu dane podľa odseku 3, výška opravy základu dane nemôže presiahnuť výšku protihodnoty, ktorú mal platiteľ prijať za dodanie tovaru alebo služby. Rozdiel medzi pôvodným a opraveným základom dane a rozdiel medzi pôvodnou a opravenou daňou sa uvedie najskôr v daňovom priznaní za zdaňovacie obdobie, v ktorom sa pohľadávka stala nevyožiteľnou. Pôvodný základ dane sa nemôže znížiť o sumu, ktorú platiteľ prijal po tom, ako sa pohľadávka stala nevyožiteľnou.

Novela zákona o DPH v odseku 4 taxatívne uvádza prípady, pri ktorých platiteľ nemôže vykonať opravu základu dane, aj napriek tomu, že pohľadávka sa stala nevyožiteľnou. Sú to prípady pri ktorých:

- odberateľ je alebo bol v deň dodania osobou s osobitným vzťahom podľa § 22 ods. 9 zákona o DPH k platiteľovi, dodávateľovi tovaru alebo služby,
- k dodaniu došlo po vyhlásení konkurzu na mejetok dlžníka,
- sa sleduje dobrá viera v konaní platiteľa najneskôr ku dňu dodania, na základe ktorej platiteľ vedel, vedieť mal alebo vedieť mohol, že odberateľ úplne alebo čiastočne nezaplatí za dodanie tovaru alebo služby, s prihliadnutím na okolnosti konkrétneho obchodného vzťahu. V predmetnom prípade ide o také konanie platiteľa, pri ktorom sú pochybnosti o jeho konaní v dobrej viere, s riadnou starostlivosťou a obozretnosťou, ako sú definované judikatúrou Súdneho dvora EÚ. Ako vyplýva z dôvodovej správy, pôjde napr. o dodanie tovaru s neprimerane vysokou cenou odberateľovi, voči ktorému sám dodávateľ podal návrh na vyhlásenie konkurzu, návrh na začatie exekúcie a podobne.

Právo platiteľa vykonať opravu základu dane pri nevyožiteľnej pohľadávke zaniká uplynutím troch rokov od posledného dňa lehoty na podanie daňového priznania za zdaňovacie obdobie, v ktorom bol tovar alebo služba dodaná. Do plynutia trojročnej lehoty na zánik práva vykonať opravu základu dane sa neráta doba, ktorá plynie

v rámci konaní a okolností taxatívne vymenovaných v odseku 5 písm. a) až i) § 25a novely zákona o DPH, ktoré predchádzajú vzniku nevymožiteľných pohľadávok dodávateľa voči odberateľovi, t. j. v konaní súdnom alebo rozhodcovskom, exekučnom konaní, konkurznom konaní, oddženi konkurzom, konaní o určení splátkového kalendára, konaní o dedičstve a v reštrukturalizačnom konaní.

Platiteľ je povinný vykonať opravu zníženého základu dane podľa odseku 6, ak nadväzne na vykonanú opravu základu dane, ktorým bol znížený základ dane, platiteľ prijal akúkoľvek platbu v súvislosti s nevymožiteľnou pohľadávkou, a to vo výške základu dane a dane zodpovedajúcej prijatej platbe. V prípade, ak platiteľ postúpi pohľadávku inej osobe, platba prijatá za postúpenú nevymožiteľnú pohľadávku sa v súlade so zákonom považuje, že bola prijatá vo výške nevymožiteľnej pohľadávky. Platiteľ vykoná opravu zníženého základu dane v daňovom priznaní za zdaňovacie obdobie, v ktorom túto platbu prijal.

Podľa odseku 7 novozavedeného ustanovenia § 25a novely zákona o DPH má platiteľ povinnosť vyhotoviť opravný doklad, ak odberateľ bol v čase dodania tovaru alebo služby platiteľom alebo zdaniteľnou osobou

- a platiteľ využil možnosť opraviť základ dane podľa odseku 3 alebo
- mal platiteľ povinnosť vykonať opravu zníženého základu dane podľa odseku 6 v prípade prijatia platby v súvislosti s nevymožiteľnou pohľadávkou.

To znamená, že v týchto prípadoch platiteľ vyhotoví opravný doklad k § 25a ods. 3 novely zákona o DPH a opravný doklad k § 25a ods. 6 novely zákona o DPH. Opravný doklad nie je opravnou faktúrou v zmysle doplneného ustanovenia § 71 ods. 2 zákona o DPH.

Na základe opravného dokladu k § 25a ods. 3 novely zákona o DPH vystaveného dodávateľom má odberateľ, ktorý si uplatnil odpočítanie dane, povinnosť vykonať opravu odpočítanej dane v zmysle novozavedeného ustanovenia § 53b ods. 1 novely zákona o DPH a na základe opravného dokladu k § 25a ods. 6 novely zákona o DPH má odberateľ právo opraviť opravenú odpočítanú daň v zmysle novozavedeného ustanovenia § 53b ods. 2 novely zákona o DPH. To znamená, má právo vyžiadať si zo štátneho rozpočtu prostredníctvom daňového priznania čiastku dane, ktorú bol povinný vrátiť ako odpočítanú daň na základe prijatého opravného dokladu.

Povinnosť vyhotoviť opravný doklad k § 25a ods. 3 novely zákona o DPH a opravný doklad k § 25a ods. 6 novely zákona o DPH sa nevzťahuje na prípady, ak sa pohľadávka stala nevymožiteľnou u odberateľa - právnickej osoby, ktorá zanikla bez právneho nástupcu a u odberateľa - fyzickej osoby, ktorá zomrela.

Náležitosti opravného dokladu k § 25a ods. 3 novely zákona o DPH, ktorý je platiteľ povinný vyhotoviť, pri využití možnosti opraviť základ dane sú definované v odseku 9 a v prípade povinnosti vykonať opravu zníženého základu dane sú náležitosti opravného dokladu k § 25a ods. 6 novely zákona o DPH definované v odseku 10.

Zákon ukladá v odseku 11 platiteľovi povinnosť vyhotoviť a odoslať opravný doklad najneskôr do uplynutia lehoty na podanie daňového priznania za zdaňovacie obdobie, v ktorom vykonal opravu základu dane podľa odseku 3 alebo v ktorom prijal platbu v súvislosti s nevymožiteľnou pohľadávkou podľa odseku 6. V prípade porušenia podmienky, ktorá sa týka povinnosti vyhotoviť a odoslať opravný doklad v súvislosti s vykonanou opravou základu dane podľa odseku 3, takáto oprava základu dane uvedená v daňovom priznaní za zdaňovacie obdobie v ktorom bola vykonaná, sa neuzná. Znamená to, že oprava základu dane je možná iba v tom zdaňovacom období, v ktorom bol opravný doklad aj odoslaný, najneskôr však do uplynutia trojročnej lehoty na zánik práva vykonať opravu základu dane.

Platiteľ je povinný podľa odseku 12 uvádzať opravu základu dane ako aj opravu zníženého základu dane v záznamoch vedených pre správne určenie dane podľa § 70 zákona o DPH, u ktorých dochádza novelou zákona o DPH v § 70 odseku 2 písm. i) k doplneniu v súvislosti s povinnosťami týkajúcimi sa opravy základu dane. Súčasne je novelou zákona o DPH v § 78a ods. 2 písm. e) a ods. 9 zavedená povinnosť vykazovania opravných dokladov aj v kontrolnom výkaze.

Ustanovenia odsekov 3 a 6 týkajúce sa možnosti vykonať opravu základu dane a povinnosti vykonať opravu zníženého základu dane sa použijú aj na prípady opravy základu dane pri predaji tovarov a služieb, na ktoré sa vzťahuje uplatňovanie osobitných úprav podľa § 65 (predaj služieb cestovného ruchu) a § 66 zákona o DPH

(dodanie umeleckých diel, zberateľských predmetov, starožitností a použitého tovaru), ak zákazník úplne alebo čiastočne nezaplatil za tieto tovary a služby, a táto pohľadávka sa stala nevymožiteľnou.

Právna úprava časovo neobmedzuje aplikáciu ustanovenia § 25a novely zákona o DPH týkajúceho sa opravy základu dane pri nevymožiteľných pohľadávkach, ktoré vznikli pred účinnosťou novely zákona o DPH, avšak pri dodržaní trojročnej lehoty na zánik práva vykonať opravu základu dane v súlade s § 25a ods. 5 novely zákona o DPH. Tak ako vyplýva z dôvodovej správy, pripúšťa sa aj oprava základu dane pri nevymožiteľných pohľadávkach, ktoré vznikli pred účinnosťou zákona, pri splnení podmienok uvedených v § 25a novely zákona o DPH.

V súvislosti s novozavedeným ustanovením § 25a a § 53b zákona o DPH sa mení vzor daňového priznania k DPH. S účinnosťou od 1. januára 2021 platí nový vzor daňového priznania k DPH určený oznámením Ministerstva financií Slovenskej republiky z 3. decembra 2020 č. MF/017342/2020-731.

1.2. Oslobodenie od dane pri vývoze tovaru a služieb - § 47 ods. 3 zákona o DPH

V § 47 ods. 3 zákona o DPH sa novelou zákona umožnilo platiteľovi preukázať odoslanie tovaru na územie tretieho štátu, v prípade podania ústneho colného vyhlásenia pre vývoz tovaru alebo vykonania úkonu považovaného za colné vyhlásenie pre colný režim vývoz tovaru, aj inými dôkazmi špecifikovanými v článku 335 ods. 4 vykonávacieho nariadenia Komisie (EÚ) 2015/2447 z 24. novembra 2015, ktorým sa stanovujú podrobné pravidlá vykonávania určitých ustanovení nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 952/2013, ktorým sa ustanovuje Colný kódex Únie. Takými inými dôkazmi môže byť napr. doklad o zaplatení, faktúra, dodací list potvrdený príjemcom a iné.

1.3. Oprava odpočítanej dane pri nevymožiteľnej pohľadávke - § 53b zákona o DPH

V súvislosti so zavedením opravy základu dane pri úplnom alebo čiastočnom nezaplatení protihodnoty za dodanie tovaru alebo služby v novozavedenom ustanovení § 25a novely zákona o DPH sa doplnilo nové ustanovenie § 53b, ktoré je transpozíciou článkov 185 ods. 2 a 186 smernice 2006/112/ES, ktorým dochádza k zavedeniu mechanizmu opravy odpočítanej dane pri nevymožiteľnej pohľadávke.

Ak sa pohľadávka platiteľa za dodanie tovaru a služby stane nevymožiteľnou podľa § 25a ods. 2 zákona o DPH a platiteľ uplatní právo na zníženie základu dane, odberateľ - platiteľ, ktorý za toto dodanie nezaplatil a uplatnil si právo na odpočítanie dane, je povinný opraviť odpočítanú daň. V prípade, že dodávateľ vykoná opravu základu dane podľa § 25a ods. 3 novely zákona o DPH, je povinný vyhotoviť opravný doklad s náležitosťami taxatívne uvedenými v zákone a zaslať ho odberateľovi [viď § 25a ods. 7 písm. a), ods. 9, ods. 11 písm. a) novely zákona o DPH]. Odberateľ opravu vykoná v tom zdaňovacom období, v ktorom dostal tento opravný doklad. Pri oprave odpočítanej dane pri nevymožiteľnej pohľadávke odberateľ zohľadní pomerné odpočítanie dane vykonané v súlade s § 49 ods. 4, 5 alebo § 49a zákona o DPH a vykonané úpravy odpočítanej dane v zmysle § 53a, § 54 až § 54d zákona o DPH.

Ak po oprave takto odpočítanej dane dôjde u dodávateľa k prijatiu platby v súvislosti s nevymožiteľnou pohľadávkou, na základe čoho je tento dodávateľ povinný vykonať opravu zníženého základu dane podľa § 25a ods. 6 novely zákona o DPH a vyhotoviť opravný doklad s náležitosťami taxatívne uvedenými v zákone a zaslať ho odberateľovi [viď § 25a ods. 7 písm. b), ods. 10, ods. 11 písm. b) zákona o DPH], má odberateľ právo opraviť opravenú odpočítanú daň. Odberateľ vykoná opravu v tom zdaňovacom období, v ktorom dostal tento opravný doklad.

V oboch prípadoch vykonania opravy odpočítanej dane odberateľ tieto zmeny uvedie vo svojich záznamoch vedených pre správne určenie dane podľa § 70 zákona o DPH, u ktorých dochádza novelou zákona o DPH v § 70 odseku 2 písm. j) k doplneniu v súvislosti s povinnosťami týkajúcimi sa opravy základu dane. Súčasne je v § 78a ods. 2 písm. e) a ods. 10 novelou zákona o DPH zavedená povinnosť vykazovania opravných dokladov aj v kontrolnom výkaze.

1.4. Cestovné kancelárie - § 65 ods. 8 zákona o DPH

V súlade s ustanovením § 25a ods. 14 novely zákona o DPH cestovné kancelárie uplatňujúce osobitnú úpravu uplatňovania dane podľa § 65 zákona o DPH nie sú povinné vystaviť opravný doklad v prípade opravy základu dane z dôvodu nevymožiteľnej pohľadávky. Nadväzne na to sa novelizovaným ustanovením § 65 ods. 8 zákona o DPH rozširuje, že platiteľ bude viesť záznamy o oprave základu dane nielen podľa odsekov 10 a 11, ale aj podľa § 25a zákona o DPH.

1.5. Doplnenie záznamovej povinnosti - § 70 ods. 2 písm. i) a j) zákona o DPH

Dochádza k doplneniu povinností viesť podrobné záznamy zo strany platiteľa dane v zmysle § 70 ods. 2 písm. i) novely zákona o DPH, a to o záznamy, ktoré sa týkajú opravy základu dane podľa § 25 a § 25a zákona o DPH. Do záznamov musí platiteľ zahrnúť aj opravy základu dane v súvislosti s nevymožiteľnou pohľadávkou nadväzne na novozavedené ustanovenie § 25a novely zákona o DPH, pri ktorých nebol povinný vyhotoviť opravný doklad.

Zároveň novelizované znenie § 70 ods. 2 písm. j) zákona o DPH ukladá povinnosť viesť podrobné záznamy platiteľovi dane pri oprave odpočítanej dane podľa § 53, § 53a a § 53b ods. 1 a oprave opravenej odpočítanej dane podľa § 53b ods. 2 zákona o DPH.

1.6. Doplnenie povinnosti týkajúcej sa kontrolného výkazu - § 78a ods. 2 písm. e), ods. 9 a 10 a ods. 14 zákona o DPH

Doplnením zákona o DPH o nové ustanovenie § 25a, ktorý upravuje opravu základu dane v súvislosti s nevymožiteľnou pohľadávkou a nové ustanovenie § 53b, ktorý upravuje opravu odpočítanej dane pri nevymožiteľnej pohľadávke, sa s účinnosťou od 1.1.2021 dopĺňa aj ustanovenie § 78a ods. 2 o písm. e), v zmysle ktorého bude mať platiteľ povinnosť uvádzať v kontrolnom výkaze údaje o oprave základu dane podľa § 25a a údaje o oprave odpočítanej dane podľa § 53b. Nadväzne na vykazovanie týchto údajov o oprave základu dane a oprave odpočítanej dane sa § 78a dopĺňa o odseky 9 a 10, ktoré obsahujú taxatívne uvedené členenie údajov, ktoré sa v kontrolnom výkaze uvádzajú.

Odsekom 14 dochádza k legislatívno - technickej úprave súvisiacej s novelizovaným znením ustanovenia § 78a zákona o DPH, ktoré bolo doplnené o ods. 9 a 10.

1.7. Zrušenie registrácie - § 81 ods. 9 zákona o DPH

Uvedenou úpravou sa zavádza povinnosť pre odberateľa, ktorý prestal byť platiteľom dane, vrátiť odpočítanú daň, ak dodávateľ vykonal opravu základu dane z titulu nevymožiteľnej pohľadávky podľa § 25a ods. 3 novely zákona o DPH, a to do desiatich dní odo dňa prijatia opravného dokladu, ktorý dodávateľ vyhotovil podľa § 25a ods. 7 písm. a) novely zákona o DPH.

1.8. Zrušenie registrácie - § 83 ods. 1 zákona o DPH

V prípade úmrtia platiteľa, ak fyzická osoba pokračuje v živnosti, sa lehota na požiadanie o vyznačenia dodatku v osvedčení o registrácii pre daň predlžuje z 15 na 30 dní.

1.9. Prechodné a zrušovacie ustanovenie - § 85ki a § 87a zákona o DPH

Ustanovuje sa, že vzor daňového priznania k DPH stanovený opatrením Ministerstva financií Slovenskej republiky z 28. októbra 2019 č. MF/014640/2019-731 sa použije pri podávaní daňových priznaní za obdobia, ktoré končia najneskôr 31. decembra 2020 a pri podávaní daňových priznaní podľa § 78 ods. 4 zákona o DPH, ak daňová povinnosť vznikla najneskôr 31. decembra 2020.

Pretože od 1. januára 2021 platí nový vzor daňového priznania k DPH určený oznámením Ministerstva financií Slovenskej republiky z 3. decembra 2020 č. MF/017342/2020-731, ruší sa dňom 1. januára 2021 opatrenie

Ministerstva financií Slovenskej republiky z 28. októbra 2019 č. MF/014640/2019-731, ktorým sa ustanovuje vzor daňového priznania k dani z pridanej hodnoty.

1.10. Prechodné ustanovenie - § 85kj ods. 1 a ž 5 zákona o DPH

Účinnosť ustanovení týkajúcich sa uplatňovania osobitných úprav podľa § 68a až § 68c novely zákona o DPH je stanovená od 1. júla 2021. Prechodným ustanovením sa ustanovuje možnosť pre zdaniteľné osoby a sprostredkovateľov oznámiť od 1. apríla 2021 daňovému úradu začatie činnosti, na ktoré sa osobitné úpravy ustanovení § 68a až § 68c v tuzemsku vzťahujú, toto však musia splniť najneskôr do 10. júna 2021.

Túto oznamovaciu povinnosť nemajú zdaniteľné osoby, ktoré uplatňovali v tuzemsku ako v členskom štáte identifikácie osobitnú úpravu podľa § 68a alebo § 68b zákona o DPH v znení účinnom do 30. júna 2021.

2. S účinnosťou od 1.7.2021 sa novelou zákona o DPH menia a dopĺňajú nasledovné ustanovenia zákona o DPH:

2.1. Registrácia pre daň - § 4 ods. 3, § 7 ods. 3 a § 7a ods. 3 zákona o DPH

Ak zdaniteľnej osobe bolo pridelené identifikačné číslo pre daň na účely uplatňovania osobitnej úpravy podľa § 68b novely zákona o DPH, t. j. osobitnej úpravy uplatňovania dane na predaj tovaru na diaľku na území EÚ, na určité domáce dodanie tovaru a na dodanie služby nezdaniteľnej osobe a táto zdaniteľná osoba dosiahne zákonom stanovený obrat podľa § 4 ods. 1, požiadala o dobrovoľnú registráciu podľa § 4 ods. 2, dosiahne obrat z nadobudnutia tovaru v tuzemsku podľa § 7 alebo požiadala o dobrovoľnú registráciu podľa § 7 ods. 2 zákona o DPH alebo splní dôvody pre registráciu podľa § 7a zákona o DPH, daňový úrad rozhodne o registrácii, avšak nepridelí jej nové identifikačné číslo pre daň, ale prideli jej to isté identifikačné číslo pre daň, ktoré jej bolo pridelené na účely uplatňovania osobitnej úpravy podľa § 68b novely zákona o DPH.

2.2. Registračná povinnosť zdaniteľnej osoby, ktorá uľahčuje dodanie tovaru podľa § 8 ods. 7 zákona o DPH - § 4 ods. 4 a ods. 8 zákona o DPH zákona o DPH

Ustanovenie § 4 ods. 4 zákona o DPH sa z dôvodu prehľadnosti usporiadalo do písmen a doplnilo o novú situáciu, kedy zdaniteľná osoba nadobudne postavenie platiteľa zo zákona. Ide o zdaniteľnú osobu, ktorá uľahčuje dodanie tovaru na území EÚ uskutočnené zdaniteľnou osobou neusadenou na území EÚ inej ako zdaniteľnej osobe (§ 8 ods. 7 prvá veta novely zákona o DPH) a súčasne táto zdaniteľná osoba uľahčujúca dodanie tovaru neuplatňuje osobitnú úpravu podľa § 68b novely zákona o DPH, t. j. osobitnú úpravu uplatňovania dane na predaj tovaru na diaľku na území EÚ, určité domáce dodania tovaru a služby dodané pre nezdaniteľné osoby. Platiteľom sa stáva dňom dodania tovaru s miestom dodania v tuzemsku, pričom za deň dodania tovaru v zmysle novozavedenej úpravy § 19 ods. 11 novely zákona o DPH sa považuje deň prijatia platby. Osoba uľahčujúca dodanie tovaru, prostredníctvom ktorej zahraničná osoba neusadená v EU dodáva tovar na území EÚ, sa považuje podľa § 8 ods. 7 prvej vety novely zákona o DPH za osobu, ktorá tovar prijala a dodala. Dani bude podliehať už prvá dodávka tovaru, ktorú osoba uľahčujúca dodanie tovaru ako domnelý dodávateľ dodala konečnému zákazníkovi.

Nadväzne na úpravu a doplnenie odseku 4 sa z dôvodu prehľadnosti dopĺňa § 4 o nový odsek 8, do ktorého sa presúvajú v súčasnosti platné povinnosti zdaniteľných osôb pri nadobudnutí postavenia platiteľa zo zákona, ako aj povinnosti daňového úradu pri registrácii.

2.3. Registrácia zahraničnej osoby - § 5 ods. 1 písm. f) a ods. 2 zákona o DPH

Ustanovenie § 5 zákona o DPH sa rozširuje o okruh dodaní tovarov a služieb, pri ktorých nie je zahraničná osoba povinná podať žiadosť o registráciu pre daň. Ide o dodávky tovarov a služieb, na ktoré zahraničná osoba:

- uplatňuje osobitné úpravy podľa § 68a až § 68c novely zákona o DPH a členským štátom spotreby je Slovenská republika, t. j. tieto dodania zahraničná osoba uvádza v osobitnom daňovom priznaní, ktoré podáva v členskom štáte identifikácie, teda v Slovenskej republike, alebo
- uplatňuje osobitné úpravy podľa ustanovení zákona platného v inom členskom štáte zodpovedajúcich § 68a až 68c novely zákona o DPH a členským štátom spotreby je Slovenská republika, t. j. tieto dodania uvádza v osobitnom daňovom priznaní podanom v členskom štáte identifikácie.

Ďalej sa v súvislosti so zavedením osobitnej úpravy § 68b ods. 2 novely zákona o DPH do § 5 ods. 2 dopĺňa, že ak má zahraničná osoba pridelené identifikačné číslo pre daň v tuzemsku pre účely uplatňovania osobitnej úpravy a táto zahraničná osoba začne vykonávať činnosť v tuzemsku, ktorá je predmetom dane a nespadá pod osobitnú úpravu, je povinná podať žiadosť o registráciu podľa § 5 zákona o DPH. Daňový úrad rozhodne o registrácii, ale nepridelí zahraničnej osobe nové identifikačné číslo pre daň, ale prideli jej to isté identifikačné číslo pre daň, aké jej bolo pridelené na účely uplatňovania osobitnej úpravy podľa § 68b novely zákona o DPH.

2.4. Vypustenie ustanovenia § 6 o zásielkovom predaji - § 6, § 6a ods. 1 a 2, § 69aa ods. 10, § 78 ods. 2, § 85kj ods. 6 zákona o DPH

Novelou zákona o DPH sa vypúšťa zo zákona ustanovenie § 6 v dôsledku zmeny určenia miesta dodania pri zásielkovom predaji a súčasne sa v ustanoveniach § 6a ods. 1 a 2, § 69aa ods. 10, § 78 ods. 2 vypúšťa odkaz na toto ustanovenie.

Zahraničným osobám sa zruší povinnosť registrácie podľa § 6 zákona o DPH platného do 30.06.2021. Zahraničné osoby, ktoré budú uskutočňovať predaj tovaru na diaľku s miestom dodania v tuzemsku, budú mať povinnosť registrácie podľa § 5 zákona o DPH len v prípade, ak nebudú uplatňovať osobitné úpravy podľa § 68b a/alebo § 68c novely zákona o DPH alebo osobitné úpravy podľa ustanovení zákona platného v inom členskom štáte zodpovedajúcich § 68b a/alebo § 68c novely zákona o DPH.

Podľa prechodného ustanovenia § 85kj ods. 6 novely zákona o DPH sa s účinnosťou od 1. júla 2021 stanovuje, že identifikačné číslo pre daň pridelené podľa § 6 zákona o DPH do 30.6.2021 sa považuje za identifikačné číslo pre daň pridelené podľa § 5 zákona o DPH. Uvedené sa rovnako vzťahuje na osvedčenie o registrácii pre daň. To znamená, že takéto zahraničné osoby budú naďalej registrovanými platiteľmi dane, avšak podľa § 5 zákona o DPH.

2.5. Zavedenie pojmu predaj tovaru na diaľku na území EÚ - § 8 ods. 4 písm. b), § 11 ods. 2 písm. b), § 69aa ods. 1 a 2 a ods. 8 písm. d) zákona o DPH

Pojem „zásielkový predaj“ sa v príslušných ustanoveniach zákona o DPH nahrádza pojmom „predaj tovaru na diaľku na území Európskej únie“.

2.6. Dodanie tovarov osobou uľahčujúcou dodanie tovaru - § 8 ods. 7 zákona o DPH

V súlade s článkom 14a smernice 2017/2455 sa s účinnosťou od 1.7.2021 zaviedlo novelou zákona o DPH nové ustanovenie § 8 ods. 7, ktoré zavádza fikciu dodania, kedy sa zdaniteľná osoba, ktorá uľahčuje dodanie tovaru prostredníctvom využitia elektronických rozhraní ako sú platformy, portály, trhoviská a iné elektronické prostriedky, stáva tzv. domnelým dodávateľom a z pohľadu uplatňovania pravidiel DPH sa považuje za zdaniteľnú osobu, ktorá tovar prijala a dodala.

Ide o situácie, kedy si zákazník (iná ako zdaniteľná osoba) objedná prostredníctvom osoby uľahčujúcej dodanie tovaru tovar nachádzajúci sa na území EÚ, ale dodávateľom je zdaniteľná osoba neusadená na území EÚ alebo si zákazník (zdaniteľná osoba, alebo iná ako zdaniteľná osoba) prostredníctvom osoby uľahčujúcej dodanie tovaru objedná tovar s vlastnou hodnotou nepresahujúcou 150 Eur a tovar je dovážaný priamo z územia tretích štátov. Zavedením zákonnej fikcie pri predaji tovaru konečnému zákazníkovi prostredníctvom osoby uľahčujúcej dodanie tovaru, bude táto transakcia rozdelená na dve dodania, pričom osobitne sa určí miesto dodania pre dodanie tovaru dodávateľom osobe uľahčujúcej dodanie tovaru a osobitne pre dodanie tovaru osobou uľahčujúcou dodanie tovaru zákazníkovi.

Pojem „uľahčuje“ je bližšie vysvetlený v článku 5b vykonávacieho nariadenia Rady 2019/2026 z 21. novembra 2019, ktorým sa mení vykonávacie nariadenie Rady (EÚ) č. 282/2011, pokiaľ ide o dodania tovaru alebo poskytovania služieb uľahčované elektronickými rozhraniami, ako aj o osobitné úpravy pre zdaniteľné osoby, ktoré poskytujú služby nezdaniteľným osobám, uskutočňujú predaj tovaru na diaľku a určité domáce dodania tovaru (ďalej len „vykonávacie nariadenie 2019/2026“) a znamená použitie elektronického rozhrania na to, aby predávajúci a kupujúci prostredníctvom elektronického rozhrania mohli naviazať kontakt, ktorého výsledkom je dodanie tovaru.

Vykonávacie nariadenie 2019/2026 spresňuje podmienky, kedy zdaniteľná osoba neuľahčuje dodanie tovaru, ktoré musia byť splnené kumulatívne:

- ak zdaniteľná osoba priamo alebo nepriamo nestanovuje žiadne z pravidiel a podmienok, za ktorých sa uskutočňuje dodanie tovaru,
- ak zdaniteľná osoba nie je priamo ani nepriamo zapojená do schvaľovania účtovania platby odberateľovi,
- ak zdaniteľná osoba nie je priamo ani nepriamo zapojená do objednávania alebo dodania tovaru.

Ďalej vykonávacie nariadenie 2019/2026 sa nevzťahuje na zdaniteľnú osobu, ktorá zabezpečuje len niektorú z týchto činností:

- spracovanie platieb v súvislosti s dodaním tovaru,
- inzerovanie alebo reklamu tovaru,
- presmerovanie alebo presun nadobúdateľov na iné elektronické rozhrania, na ktorých sa tovar ponúka na predaj, a to bez akéhokoľvek zásahu do jeho dodania.

Pojem „vlastná hodnota“ je špecifikovaný v článku 1 bod 48 delegovaného nariadenia Komisie (EÚ) 2020/877 z 3. apríla 2020, ktorým sa mení a opravuje delegované nariadenie (EÚ) 2015/2446, ktorým sa dopĺňa nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 952/2013, pokiaľ ide o podrobné pravidlá, ktorými sa bližšie určujú niektoré ustanovenia Colného kódexu Únie, a ktorým sa mení delegované nariadenie (EÚ) 2016/341, ktorým sa dopĺňa nariadenie (EÚ) č. 952/2013, pokiaľ ide o prechodné pravidlá pre určité ustanovenia Colného kódexu Únie, keď príslušné elektronické systémy ešte nie sú funkčné. Vlastnou hodnotou je v prípade tovaru obchodnej povahy cena samotného tovaru pri jeho predaji na vývoz bez nákladov na dopravu a poistenie, pokiaľ nie sú zahrnuté v cene a vo faktúre sú vyčíslené zvlášť, bez prípadných ďalších daní a poplatkov a v prípade tovaru neobchodnej povahy cena, ktorá by sa musela zaplatiť za samotný tovar, ak by sa predal na vývoz.

2.7. Miesto dodania tovaru pri predaji tovaru na diaľku - § 14 zákona o DPH

Transpozíciou článku 14 smernice 2017/2455 sa v § 14 novely zákona o DPH vymedzili pojmy „predaj tovaru na diaľku na území EÚ“ a „predaj tovaru na diaľku dovážaného z územia tretích štátov“, stanovili sa pravidlá pre miesto dodania pri oboch spôsoboch dodania tovaru, ktoré zohľadnili zásadu zdanenia tovaru v mieste spotreby. Uvedené pravidlá sa netýkajú dodania nových dopravných prostriedkov ani tovaru dodaného s inštaláciou a montážou. Od 1. júla 2021 zaniká prahová hodnota 35 000 eur v tuzemsku, do dosiahnutia ktorej je miesto dodania pri predaji tovaru na diaľku na území Európskej únie (zásielkového predaja) v členskom štáte, v ktorom sa nachádza tovar v čase, keď sa odoslanie alebo preprava tovaru začína uskutočňovať.

Predajom tovaru na diaľku na území EÚ sa rozumie taký spôsob predaja tovaru, ktorý je odoslaný alebo prepravený dodávateľom alebo na jeho účet, a to aj keď dodávateľ zasahuje nepriamo do odoslania alebo prepravy tovaru z členského štátu, ktorý je iný ako členský štát, v ktorom sa skončí odoslanie alebo preprava zákazníkov. Dodanie sa uskutočňuje pre nezdaniteľné osoby, respektíve pre zdaniteľné osoby alebo pre právnické osoby, ktoré nie sú zdaniteľnou osobou, u ktorých nadobudnutie tovaru na území Európskej únie nie je predmetom dane podľa § 11 ods. 4 zákona o DPH. Miestom dodania v takomto prípade je podľa odseku 2 miesto, kde sa tento tovar nachádza v čase skončenia prepravy tovaru zákazníkovi okrem prípadov, ktoré sa týkajú osobitného pravidla podľa § 16a ods. 1 novely zákona o DPH, kedy je miesto dodania v členskom štáte, v ktorom sa začína odoslanie alebo preprava tovaru (bod 2.9.).

V prípade predaja tovaru na diaľku dovážaného z územia tretích štátov sa stanovilo, že ide o dodanie tovaru, ktorý je odoslaný alebo prepravený dodávateľom alebo na jeho účet, a to aj keď dodávateľ zasahuje nepriamo do

odoslania alebo prepravy z územia tretích štátov a zákazníkom je nezdaniteľná osoba, prípadne zdaniteľná osoba alebo právnická osoba, ktorá nie je zdaniteľnou osobou a u ktorých takéto nadobudnutie tovaru na území EÚ nie je predmetom dane podľa § 11 ods. 4 zákona o DPH. Miesto dodania sa určuje v závislosti od toho, či je členský štát dovozu zhodný s členským štátom skončenia odoslania alebo prepravy,

- ak nie je členský štát dovozu zhodný s členským štátom skončenia prepravy, miestom dodania podľa odseku 3 je členský štát, v ktorom sa preprava alebo odoslanie tovaru k zákazníkovi skončí,

- ak je členský štát dovozu zhodný s členským štátom skončenia prepravy tovaru zákazníkovi, miestom dodania podľa odseku 4 je tento členský štát za podmienky, že dodávateľ uplatňuje na takéto predaje tovaru osobitnú úpravu podľa § 68c novely zákona o DPH.

Vysvetlenie, kedy sa tovar považuje za odoslaný alebo prepravený prostredníctvom dodávateľa alebo na jeho účet, a to aj vtedy, keď dodávateľ nepriamo zasahuje do dodávky, ako aj situácie, kedy sa tovar nepovažuje za odoslaný alebo prepravený prostredníctvom dodávateľa alebo na jeho účet objasňuje článok 5a vykonávacieho nariadenia 2019/2026.

V prípade, ak si zákazník objedná tovar na diaľku prostredníctvom osoby uľahčujúcej dodanie tovaru, podľa § 8 ods. 7 novely zákona o DPH platí fikcia, že táto osoba tovar sama prijala a dodala. Ide o jednu transakciu rozdelenú na dve dodania tovaru, dodanie od pôvodného dodávateľa pre zdaniteľnú osobu uľahčujúcej predaj podľa § 8 ods. 7 (tzv. B2B transakcia) a predaj tovaru zdaniteľnou osobou uľahčujúcou dodanie podľa § 8 ods. 7 pre konečného zákazníka (tzv. B2C transakcia). Pravidlo v § 14 ods. 6 novely zákona o DPH určilo, že ak zdaniteľná osoba tovar prijala a dodala podľa § 8 ods. 7, odoslanie alebo preprava tovaru sa priradí k dodaniu tovaru uskutočneného touto osobou uľahčujúcou dodanie tovaru pre kupujúceho (tzv. B2C transakcia) a toto druhé dodanie tak bude spĺňať podmienku pre predaj tovaru na diaľku podľa novelizovaného ustanovenia § 14 ods. 1 písm. a), t. j. predaj tovaru na diaľku na území EÚ alebo § 14 ods. 1 písm. b), t. j. predaj tovaru na diaľku dovážaného z územia tretích štátov. Miesto dodania pri predaji tovaru na diaľku osobou uľahčujúcou dodanie podľa § 8 ods. 7 sa bude odvíjať v závislosti od toho, či bude spĺňať podmienku podľa ods. 2, ods. 3 alebo ods. 4 § 14 novely zákona o DPH.

Miesto dodania určené pri predaji tovaru na diaľku na území EÚ alebo dovážaného z tretích štátov sa nevzťahuje na dodanie tovaru uvedeného v § 66 ods. 1 písm. a) až c) zákona o DPH (umelecké diela, zberateľské predmety, starožitnosti a použitý tovar), pri dodaní ktorých sa uplatňuje osobitná úprava založená na zdanení rozdielu medzi predajnou cenou a kúpnu cenou tovaru.

2.8. Miesto dodania telekomunikačných služieb, služieb rozhlasového a televízneho vysielania a elektronických služieb - § 16 ods. 14 zákona o DPH, vypustenie odsekov 15 a 16 v § 16 zákona o DPH

V ustanovení § 16 ods. 14 novely zákona o DPH je upravené základné pravidlo určenia miesta dodania telekomunikačných služieb, služieb rozhlasového a televízneho vysielania a elektronických služieb (ďalej len „digitálne služby“) osobe inej ako zdaniteľnej osobe. Podľa základného pravidla miestom dodania digitálnych služieb, ktoré sú dodané nezdaniteľnej osobe je miesto, kde má táto osoba sídlo, bydlisko alebo miesto, kde sa obvykle zdržiava. Pri určení miesta dodania digitálnych služieb osobe inej ako zdaniteľnej osobe je potrebné zohľadniť aj osobitné miesto dodania digitálnych služieb, ktoré je upravené v § 16a novely zákona o DPH. S účinnosťou od 1.7.2021 bude mať na určenie osobitného miesta dodania digitálnych služieb vplyv nielen celková hodnota dodaných digitálnych služieb, ale aj hodnota dodania tovaru pri predaji tovaru na diaľku na území EÚ v prebiehajúcom a predchádzajúcom kalendárnom roku (bod. 2.9.).

V súvislosti s novozavedeným ustanovením § 16a dochádza v ustanovení § 16 zákona o DPH k vypusteniu ods. 15 a 16 a k legislatívno - technickým úpravám, nadväzne na vypustenie týchto odsekov.

2.9. Osobitné miesto dodania tovaru pri predaji tovaru na diaľku na území EÚ a služieb dodaných osobe inej ako zdaniteľnej osobe - § 16a zákona o DPH

Novelou zákona o DPH sa v ustanovení § 14 ods. 2 určilo miesto dodania tovaru pri predaji na diaľku na území EÚ ako miesto skončenia prepravy tovaru zákazníkovi a v ustanovení § 16 ods. 14 novely zákona o DPH sa

miesto dodania pri dodaní digitálnych služieb inej ako zdaniteľnej osobe určilo ako miesto, kde má táto osoba sídlo, bydlisko alebo miesto, kde sa obvykle zdržiava. Avšak v oboch prípadoch platí podmienka, ak § 16a ods. 1 novely zákona o DPH neustanovuje inak.

Základné pravidlo pre určenie miesta dodania tovaru pri predaji tovaru na diaľku na území EÚ je upravené v § 14 ods. 2 novely zákona o DPH, v zmysle ktorého, miestom dodania takéhoto tovaru je miesto, kde sa tovar nachádza v čase, keď sa odoslanie alebo preprava tovaru k zákazníkovi skončí.

Základným pravidlom určenia miesta dodania digitálnych služieb v prípade, ak sú dodané inej ako zdaniteľnej osobe, je miesto, kde má táto osoba sídlo, bydlisko alebo miesto, kde sa obvykle zdržiava.

Ustanovenie § 16a novely zákona o DPH upravuje s účinnosťou od 1.7.2021 osobitné pravidlo určenia miesta dodania tovaru pri predaji tovaru na diaľku na území EÚ a digitálnych služieb dodaných osobe inej ako zdaniteľnej osobe.

Z dôvodu podpory malých podnikov, ktoré obchodujú na území EÚ, sa pri dodaní digitálnych služieb a pri predaji tovaru na území EÚ stanovila prahová hodnota 10 000 eur. Ak dodávateľ bude usadený len v jednom členskom štáte a celková hodnota tovarov predávaných na diaľku a zároveň celková hodnota digitálnych služieb poskytnutých do iného členského štátu nepresiahne hodnotu 10 000 eur bez dane, za miesto dodania sa považuje miesto, kde je dodávateľ usadený. Dodávateľ môže na dodania tovaru na diaľku a na poskytovanie digitálnych služieb do iného členského štátu uplatňovať DPH v členskom štáte usadenia, ak týmito dodávkami do iného členského štátu v predchádzajúcom aj v prebiehajúcom kalendárnom roku neprekročí prahovú hodnotu 10 000 eur bez DPH. Ak dodávateľ presiahne limit 10 000 eur dodaním tovaru alebo služby, miesto dodania tovaru sa určí podľa § 14 ods. 2 novely zákona o DPH a miesto dodania digitálnych služieb sa určí podľa § 16 ods. 14 novely zákona o DPH. Dodávateľ, ktorý spĺňa podmienky pre osobitné miesto dodania podľa § 16a novely zákona o DPH, sa môže rozhodnúť pre miesto dodania tovaru podľa § 14 ods. 2 novely zákona o DPH a miesto dodania digitálnych služieb podľa § 16 ods. 14 novely zákona o DPH, avšak musí takto postupovať najmenej po dobu dvoch kalendárnych rokov.

2.10. Vznik daňovej povinnosti pri dodaní tovaru zdaniteľnou osobou uľahčujúcou toto dodanie - § 19 ods. 11 zákona o DPH

Doplnením ustanovenia § 19 zákona o DPH o odsek 11, sa určil deň vzniku dodania tovaru a deň vzniku daňovej povinnosti

- pri dodaní tovaru zdaniteľnou osobou uľahčujúcou dodanie tovaru na území EÚ a pri predaji tovaru na diaľku podľa § 8 ods. 7 novely zákona o DPH prostredníctvom elektronických rozhraní (t. j. B2C transakcia) a
- pri dodaní tovaru tejto zdaniteľnej osobe uľahčujúcej dodanie (t. j. B2B transakcia),

ktorým sa považuje deň prijatia platby od zákazníka.

Okamih, keď sa platba prijala, je definovaný článkom 41a vykonávacieho nariadenia 2019/2026, a je ním okamih, keď sa dodávateľovi predávajúcemu tovar prostredníctvom elektronického rozhrania alebo na účet tohto dodávateľa doručí od nadobúdateľa potvrdenie o platbe, správa o povolení platby alebo záväzok k platbe, a to bez ohľadu na to, kedy sa uskutoční skutočná platba, a podľa toho, čo nastane skôr.

2.11. Sadzby dane - § 27 od. 2 písm. a) zákona o DPH

V § 27 ods. 2 písm. a) zákona o DPH sa novelou zákona stanovilo, že na tovary uvedené v prílohe č. 7 sa v prípade dovážaného tovaru, pri ktorom sa daň priznáva a platí podľa § 68cb zákona o DPH uplatňuje 20% sadzba DPH.

2.12. Oslobodenie od dane pri dodaní tovaru zdaniteľnej osobe uľahčujúcej toto dodanie - § 42a zákona o DPH

Ustanovením § 8 ods. 7 novely zákona o DPH sa pri dodaní tovaru na diaľku na území EÚ zaviedla fikcia, kedy sa zdaniteľná osoba, ktorá uľahčuje dodanie tovaru stáva tzv. domnelým dodávateľom a z pohľadu uplatňovania pravidiel DPH pôjde o zdaniteľnú osobu, ktorá tovar prijala a dodala. Táto transakcia, ktorá predstavuje jedno odoslanie tovaru na území EÚ je rozdelená na dve dodávky, na dodanie tovaru zdaniteľnou osobou neusadenou na území EÚ pre osobu uľahčujúcu dodanie a dodanie tovaru osobou uľahčujúcou dodanie pre konečného zákazníka. Prvá dodávka predstavuje dodanie bez prepravy medzi dvoma zdaniteľnými osobami a miestom dodania je miesto, kde sa tovar nachádza v čase, kedy sa jeho dodanie uskutočňuje. Táto prvá dodávka je podľa § 42a novely zákona o DPH oslobodená od dane a zdaniteľná osoba neusadená na území EÚ je povinná vyhotoviť faktúru podľa § 72 ods. 3 zákona o DPH.

2.13. Zrušenie oslobodenia od dane pri dovoze tovaru pri zásielkach, ktorých hodnota nepresahuje 22 eur - § 48 ods. 2 písm. b) zákona o DPH

V súlade s článkom 3 smernice 2017/2455 sa z § 48 ods. 2 písm. b) zákona o DPH vypustilo oslobodenie pri dovoze tovaru, ktorý je prepustený do colného režimu voľný obeh, ak ide o zásielky, ktorých hodnota nepresahuje 22 eur. Zrušenie oslobodenia pri zásielkach s hodnotou nepresahujúcou 22 eur bude mať za následok zdanenie tovaru dovážaného z tretích štátov do EÚ bez ohľadu na jeho hodnotu.

2.14. Doplnenie oslobodenia od dane pri dovoze tovaru - § 48 ods. 10 zákona o DPH

Z dôvodu zabránenia dvojitého zdanenia tovaru pri dovoze tovaru, pri dodaní ktorého sa daň vyberie v súvislosti s uplatnením osobitnej úpravy podľa § 68c novely zákona o DPH, sa do ustanovenia § 48 ods. 10 zákona o DPH zaviedlo oslobodenie od dane pri dovoze tovaru, ktorý nie je predmetom spotrebnej dane, ktorého vlastná hodnota nepresahuje 150 eur, a pri ktorom sa daň priznáva podľa osobitnej úpravy podľa § 68c alebo podľa ustanovenia zákona platného v inom členskom štáte zodpovedajúceho § 68c. Uvedené vyžaduje, aby v čase podania colného vyhlásenia bolo colnému orgánu poskytnuté identifikačné číslo pre DPH s predponou IM pridelené zdaniteľnej osobe alebo sprostredkovateľovi, ktorý ju zastupuje pre účely uplatňovania osobitnej úpravy § 68c novely zákona o DPH alebo ustanovenia zákona platného v inom členskom štáte, ktoré mu zodpovedá.

2.15. Odpočítanie dane platiteľom - § 49 ods. 10 zákona o DPH

Úpravou ustanovenia § 49 ods. 10 novely zákona o DPH sa umožnilo zahraničnej osobe registrovanej podľa § 5 zákona o DPH odpočítať daň z tovarov a služieb, ktoré súvisia s dodaním tovarov alebo služieb podľa § 68 ods. 1 novely zákona o DPH, ak táto zahraničná osoba uplatňuje osobitnú úpravu podľa § 68a až 68c novely zákona o DPH alebo osobitnú úpravu podľa ustanovení zákona platného v inom členskom štáte zodpovedajúcich § 68a až 68c a súčasne vykonáva v tuzemsku aj činnosti, na ktoré sa tieto osobitné úpravy nevzťahujú. Odpočítanie dane uplatní platiteľ v daňovom priznaní podľa § 78 zákona o DPH.

2.16. Vrátanie dane zahraničným osobám z iného členského štátu - § 55a ods. 6 zákona o DPH

Zahraničná osoba usadená v inom členskom štáte, ktorá je v tuzemsku identifikovaná pre uplatňovanie osobitnej úpravy podľa § 68c novely zákona o DPH alebo osobitnej úpravy platnej v inom členskom štáte zodpovedajúcich § 68b alebo 68c, má nárok na vrátenie dane z nakúpených tovarov a služieb súvisiacich s dodaním tovarov a služieb uvedených v § 68 ods. 1 písm. b) a c) novely zákona o DPH. Podmienka stanovená v § 55a ods. 2 písm. c) zákona o DPH, že žiadateľ za obdobie, v ktorom podáva žiadosť o vrátenie dane, nedodal tovar alebo službu v tuzemsku, sa pri takomto žiadateľovi o vrátenie dane neposudzuje.

2.17. Vrátanie dane zahraničnej osobe z tretieho štátu - § 56 ods. 4 zákon o DPH

Pri uplatnení postupu podľa novelizovaného § 56 ods. 4 zákona o DPH zahraničná osoba so sídlom v treťom štáte identifikovaná pre uplatňovanie osobitnej úpravy podľa § 68a až § 68c v tuzemsku alebo osobitnej úpravy

platnej v inom členskom štáte a ktorá nakúpila v tuzemsku tovar a služby, ktoré súvisia s dodaním tovarov a služieb uvedených v § 68 ods. 1 novely zákona o DPH, má nárok na vrátenie tejto dane. Podmienka stanovená v § 56 ods. 2 písm. c) zákona o DPH, že žiadateľ za obdobie, v ktorom podáva žiadosť o vrátenie dane, nedodal tovar alebo službu v tuzemsku ako aj podmienka v § 58 ods. 5 zákona o DPH týkajúca sa reciprocity, sa neskúma.

2.18. Legislatívno technická úprava - § 66 ods. 15 zákona o DPH

Novelou zákona o DPH sa v § 66 ods. 15 vypúšťajú slová „o zásielkovom predaji a“. Legislatívno - technická úprava súvisí s vypustením ustanovenia § 6 týkajúceho sa zásielkového predaja.

2.19. Osobitné úpravy uplatňovania dane na služby dodávané osobe inej ako zdaniteľnej osobe, na predaj tovaru na diaľku a určité domáce dodania tovaru - § 68 zákona o DPH

Transpozíciou smernice 2017/2455 a smernice 2019/1995 sa novelou zákona o DPH rozširuje vecná a personálna pôsobnosť doterajších osobitných úprav uplatňovania dane pre telekomunikačné služby, služby rozhlasového vysielania a televízneho vysielania a elektronické služby (§ 68a a § 68b zákona o DPH platného do 30.6.2021), nazývaných aj ako tzv. Mini One Stop Shop (ďalej len „MOSS“) a dochádza k zavedeniu ďalšej osobitnej úpravy uplatňovania dane na predaj tovaru na diaľku dovážaného z územia tretích štátov.

Kým v súčasnosti sa osobitné úpravy MOSS využívajú len pre telekomunikačné služby, služby rozhlasového vysielania a televízneho vysielania a elektronické služby poskytnuté iným ako zdaniteľným osobám na území Európskej únie, od 1. júla 2021 budú môcť zdaniteľné osoby neusadené na území Európskej únie využívať osobitnú úpravu mimo Únie aj na iné služby poskytnuté iným ako zdaniteľným osobám usadeným v niektorom z členských štátov EÚ, ktorých miesto dodania sa nachádza podľa § 16 zákona o DPH v niektorom z členských štátov EÚ (členský štát spotreby). Zdaniteľné osoby usadené na území niektorého členského štátu Európskej únie, ale neusadené v členskom štáte spotreby, budú môcť využívať osobitnú úpravu pre Úniu na všetky služby poskytnuté inej ako zdaniteľnej osobe s miestom dodania podľa § 16 zákona o DPH. Osobitná úprava pre Úniu sa rozširuje tiež na predaj tovaru na diaľku na území Európskej únie a na určité domáce dodania tovaru, ktorým sa rozumie dodanie tovaru na území EÚ zdaniteľnou osobou neusadenou na území EÚ osobe inej ako zdaniteľnej osobe prostredníctvom zdaniteľnej osoby, ktorá uľahčuje dodanie tovaru podľa § 8 ods. 7 prvej vety, ak sa odoslanie alebo preprava tovaru začína a skončí v tom istom členskom štáte.

Od 1. júla 2021 sa novelou zákona o DPH zavádza nová osobitná úprava uplatňovania dane na predaj tovaru na diaľku dovážaného z územia tretích štátov, nazývaná aj ako tzv. importný One Stop Shop (iOSS). Osobitnú úpravu pre dovoz môžu zdaniteľné osoby využívať pre predaj tovaru na diaľku dovážaného z tretích štátov, ktorý sa prepravuje alebo odosiela priamo z tretieho územia alebo tretej krajiny v zásielke, ktorej vlastná hodnota nepresahuje 150 eur. Vzhľadom k rozšíreniu vecnej a personálnej pôsobnosti osobitných úprav sa v súvislosti s ich uplatňovaním po 1.7.2021 používa aj slovné spojenie One Stop Shop (ďalej aj OSS).

Podrobné postupy pre využívanie úprav sú uvedené v súvisiacich právnych predpisoch, ktorými sú:

- Nariadenie Rady (EÚ) 2017/2454 z 5. decembra 2017, ktorým sa mení nariadenie (EÚ) č. 904/2010 o administratívnej spolupráci a boji proti podvodom v oblasti dane z pridanej hodnoty (ďalej len „nariadenie 2017/2454“),
- Nariadenie Rady (EÚ) 2018/1541 z 2. októbra 2018, ktorým sa menia nariadenia (EÚ) č. 904/2010 a (EÚ) 2017/2454, pokiaľ ide o opatrenia na posilnenie administratívnej spolupráce v oblasti dane z pridanej hodnoty (ďalej len „nariadenie 2018/1541“),
- Vykonávacie nariadenie Rady (EÚ) 2019/2026, ktorým sa mení vykonávacie nariadenie (EÚ) č. 282/2011, pokiaľ ide o dodania tovaru alebo poskytovania služieb uľahčované elektronickými rozhraniami, ako aj o osobitné úpravy pre zdaniteľné osoby, ktoré poskytujú služby nezdaniteľným osobám, uskutočňujú predaj tovaru na diaľku a určité domáce dodania tovaru,
- Vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) 2020/194 z 12. februára 2020, ktorým sa stanovujú podrobné pravidlá uplatňovania nariadenia Rady (EÚ) č. 904/2010, pokiaľ ide o osobitné úpravy pre zdaniteľné osoby, ktoré poskytujú služby nezdaniteľným osobám, uskutočňujú predaj tovaru na diaľku a určité domáce dodania tovaru (ďalej len „vykonávacie nariadenie 2020/194“),

- Nariadenie Rady (EÚ) 2020/1108 z 20. júla 2020, ktorým sa v reakcii a pandémie COVID-19 mení nariadenie (EÚ) 2017/2454, pokiaľ ide o dátumy uplatňovania,
- Vykonávacie nariadenie Rady (EÚ) 2020/1112 z 20. júla 2020, ktorým sa v reakcii na pandémie COVID-19 mení vykonávacie nariadenie (EÚ) 2019/2026, pokiaľ ide o dátumy uplatňovania,
- Vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) 2020/1318 z 22. septembra 2020, ktorým sa v reakcii na pandémie COVID-19 menia vykonávacie nariadenia (EÚ) 2020/21 a (EÚ) 2020/194, pokiaľ ide o dátumy uplatňovania.

Využívanie osobitných úprav OSS je dobrovoľné. Výhodou využívania osobitnej úpravy je zbavenie sa administratívnej záťaže v podobe povinnosti poskytovateľa týchto služieb alebo dodávateľa tovarov registrovať sa v každom členskom štáte, v ktorom je miesto dodania služieb alebo tovarov. Zdaniteľné osoby využívajúce niektorú z osobitných úprav si svoju povinnosť priznať a uhradiť daň, ktorá prislúcha členskému štátu spotreby splnia prostredníctvom osobitného jednotného daňového priznania podaného cez elektronický portál v členskom štáte, kde sa identifikujú pre využívanie tejto úpravy (tzv. členský štát identifikácie). Zároveň v členskom štáte identifikácie uhradia príslušnú daňovú povinnosť. Zodpovednosťou členského štátu identifikácie je následne rozposlať príslušné časti daňových priznaní spolu s príslušnou výškou sumy dane do členských štátov spotreby v rámci Európskej únie.

V zmysle § 68 ods. 2 novely zákona o DPH sa na účely uplatňovania osobitných úprav daňovým priznaním rozumie podanie, ktoré obsahuje údaje podľa prílohy III vykonávacieho nariadenia 2020/194 potrebné na určenie výšky dane, ktorá sa stala splatnou v každom členskom štáte. Zdaniteľná osoba alebo sprostredkovateľ konajúci v jej mene podáva daňové priznanie s údajmi požadovanými v jednotlivých ustanoveniach § 68a, § 68b alebo § 68c zákona o DPH elektronicky. Daňové priznanie sa podáva za každú osobitnú úpravu a za každé zdaňovacie obdobie len raz v príslušnom členskom štáte identifikácie.

V osobitných úpravách OSS platí harmonizované európske pravidlo obojstrannej elektronickej komunikácie. Zdaniteľná osoba (vrátane sprostredkovateľa) je povinná doručovať všetky písomnosti týkajúce sa osobitnej úpravy daňovému úradu výlučne elektronickými prostriedkami, a to spôsobom, ktorý ustanovuje zákon č. 563/2009 Z. z. o správe daní (daňový poriadok) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „daňový poriadok“). Zdaniteľné osoby, ktoré nemajú povinnosť doručovania písomností elektronickými prostriedkami podľa daňového poriadku, sú povinné písomnosti týkajúce sa osobitnej úpravy doručovať tiež výlučne elektronickými prostriedkami, ale na tieto osoby sa nevzťahuje ustanovenie § 13 ods. 5 a 6 daňového poriadku, t. j. písomnosť nemusí byť podpísaná kvalifikovaným elektronickým podpisom a nevyžaduje sa povinnosť uzavretia dohody so správcom dane o elektronickom doručovaní a zdaniteľná osoba nedoručuje písomnosť aj v listinnej podobe. Daňový úrad bude aj od 1.7.2021 doručovať písomnosti týkajúce sa osobitných úprav OSS (rozhodnutia, výzvy a iné) zdaniteľnej osobe elektronickými prostriedkami. Písomnosti sa doručujú na e-mailovú adresu uvedenú v oznámení - žiadosti o identifikáciu do osobitnej úpravy podanej zdaniteľnou osobou. Písomnosti sa budú považovať za doručené dňom odoslania e-mailovej správy z informačného systému finančnej správy do e-mailovej schránky zdaniteľnej osoby.

Prechodné ustanovenia k osobitným úpravám uvedené v § 85kj od. 1 a ž 5 novely zákona o DPH stanovujú možnosť a povinnosť pre zdaniteľné osoby a sprostredkovateľov, ktorí sa rozhodnú používať niektorú z osobitných úprav podľa § 68a, § 68b a/alebo § 68c novely zákona o DPH od 1. júla 2021, aby podali daňovému úradu oznámenie spolu s požadovanými údajmi najskôr 1. apríla 2021 a najneskôr 10. júna 2021.

Táto možnosť a povinnosť sa nevzťahuje na zdaniteľné osoby, ktoré uplatňujú v tuzemsku niektorú z osobitných úprav uvedenú v § 68a alebo v § 68b zákona o DPH v znení účinnom do 30.6.2021, t.j. tieto zdaniteľné osoby môžu príslušnú úpravu používať aj po 30.6.2021.

2.20. Úprava mimo Únie - § 68a zákona o DPH

Ustanovenie § 68a novely zákona o DPH upravuje postupy pri registrácii, vylúčení z osobitnej úpravy, podávaní daňových priznaní, platení dane a vedení záznamov pre zdaniteľné osoby, ktoré nemajú na území EÚ zriadené sídlo ani prevádzkareň a rozhodli sa uplatňovať osobitnú úpravu na služby poskytnuté zákazníkom v EÚ. Od 1.7.2021 sa úprava mimo Únie vzťahuje podľa § 68 ods. 1 písm. a) zákona o DPH na dodanie služby zdaniteľnou

osobou neusadenou na území Európskej únie s miestom dodania podľa § 16 na území Európskej únie osobe inej ako zdaniteľnej osobe, ktorá má sídlo, bydlisko alebo sa obvykle zdržiava na území Európskej únie. T. j. okrem telekomunikačných služieb, služieb rozhlasového vysielania a televízneho vysielania a elektronických služieb sa osobitná úprava mimo Únie uplatňuje na všetky služby poskytnuté inej ako zdaniteľnej osobe usadenej v EÚ s miestom dodania na území EÚ, napr. služby vzťahujúce sa na nehnuteľnosť, ubytovacie služby, prenájom nehnuteľnosti, prenájom dopravných prostriedkov, vstup na kultúrne, umelecké, športové, vedecké, vzdelávacie, zábavné a podobné služby.

Ustanovenie § 68a novely zákona o DPH prináša niekoľko zmien. V zmysle nových pravidiel sa daňové priznanie podáva do konca kalendárneho mesiaca nasledujúceho po skončení zdaňovacieho obdobia, za ktoré sa daňové priznanie podáva. V nadväznosti na zmenu lehoty na podanie daňového priznania sa mení aj lehota na zaplatenie dane, keďže zdaniteľná osoba je povinná daň zaplatiť do konca lehoty na podanie daňového priznania. V platnosti ostávajú odlišné pravidlá pri posudzovaní posledného dňa na zaplatenie dane alebo podania daňového priznania ako v súčasnosti platné pravidlo v zmysle § 27 ods. 4 daňového poriadku. Ak koniec lehoty na podanie daňového priznania alebo zaplatenie dane pripadne na sobotu, nedeľu alebo deň pracovného pokoja, tak posledným dňom lehoty je tento deň. Odlišne od § 55 ods. 12 písm. a) daňového poriadku sa za deň platby považuje deň, keď bola platba pripísaná na účet daňového úradu. Platbu dane vykoná zdaniteľná osoba na príslušný účet správcu dane, ktorý jej oznámi správcu dane v rozhodnutí o povolení uplatňovať osobitnú úpravu.

Okrem lehoty na podanie daňového priznania sa od 1.7.2021 mení aj doterajší spôsob podávania opráv predchádzajúcich daňových priznaní. Každú zmenu údajov z pôvodného daňového priznania je zdaniteľná osoba povinná uviesť v nasledujúcom daňovom priznaní najneskôr do troch rokov odo dňa uplynutia lehoty na podanie pôvodného daňového priznania. V nasledujúcom daňovom priznaní zdaniteľná osoba uvedie zdaňovacie obdobie a sumu dane, ktorá vyplýva z opravy v členení podľa jednotlivých členských štátov spotreby. Tento postup vyplýva z § 68a ods. 13 novely zákona o DPH a z článku 61 vykonávacieho nariadenia 2019/2026 a uplatní sa na zmeny číselných údajov uvedených v daňovom priznaní k DPH za obdobia od tretieho zdaňovacieho obdobia roku 2021.

Ak zdaniteľná osoba využíva v súčasnej dobe niektorú z osobitných úprav (úprava pre Úniu alebo úprava mimo Únie), zmeny číselných údajov uvedených v daňovom priznaní k DPH za obdobia do druhého zdaňovacieho obdobia 2021 (vrátane) vykoná opravou daňového priznania, ktorého sa oprava týka, t. j. systém opráv údajov uvedených v daňovom priznaní za zdaňovacie obdobia do 30.6.2021 ostáva zachovaný.

2.21. Úprava pre Úniu - § 68b zákona o DPH

Do 30. júna 2021 môžu úpravu pre Úniu využívať v Slovenskej republike len zdaniteľné osoby, ktoré majú na území tuzemska zriadené svoje sídlo alebo prevádzkareň a poskytujú telekomunikačné služby, služby rozhlasového vysielania a televízneho vysielania a elektronické služby inej ako zdaniteľnej osobe s miestom dodania v členskom štáte spotreby.

S účinnosťou od 1.7.2021 sa úprava pre Úniu vzťahuje na nasledovné dodania tovarov a služieb:

- dodanie služby zdaniteľnou osobou neusadenou v členskom štáte spotreby¹ s miestom dodania podľa § 16 na území Európskej únie osobe inej ako zdaniteľnej osobe,
- predaj tovaru na diaľku na území Európskej únie,
- určité domáce dodanie tovaru, ktorým sa rozumie dodanie tovaru na území Európskej únie zdaniteľnou osobou neusadenou na území Európskej únie osobe inej ako zdaniteľnej osobe prostredníctvom zdaniteľnej osoby, ktorá uľahčuje dodanie tovaru podľa § 8 ods. 7 prvej vety novely zákona o DPH, ak sa odoslanie alebo preprava tovaru začína a skončí v tom istom členskom štáte.

¹ Úprava pre Úniu sa nevzťahuje na služby poskytnuté v členskom štáte, v ktorom má zdaniteľná osoba sídlo svojej ekonomickej činnosti alebo prevádzkareň. Poskytnutie služieb v členskom štáte, v ktorom má poskytovateľ sídlo alebo prevádzkareň sa uvádza v bežnom daňovom priznaní, ktoré poskytovateľ podá v členskom štáte, v ktorom je miesto dodania služby.

Úpravu pre Úniu budú môcť od 1.7.2021 uplatňovať okrem zdaniteľných osôb, ktoré sú usadené v niektorom členskom štáte EÚ aj zdaniteľné osoby, ktoré nemajú sídlo ani prevádzkareň na území EÚ, ak dodávajú tovar na diaľku na území Európskej únie alebo uskutočňujú určité domáce dodanie tovaru.

Pre zdaniteľné osoby, ktoré majú sídlo alebo prevádzkareň na území Európskej únie platia z pohľadu uplatňovania členského štátu identifikácie doterajšie pravidlá. Zdaniteľná osoba, ktorá má sídlo na území Európskej únie sa môže identifikovať pre uplatňovanie osobitnej úpravy pre Úniu len v členskom štáte (členský štát identifikácie), v ktorom má sídlo. Ak má zdaniteľná osoba sídlo v Slovenskej republike, členským štátom identifikácie pre uplatňovanie osobitnej úpravy môže byť len Slovenská republika. V prípade, ak má zdaniteľná osoba zriadené sídlo v treťom štáte, ale na území EÚ vrátane Slovenskej republiky má jednu alebo viacero prevádzkarní (prevádzkareň/e musia spĺňať kritériá § 4 ods. 7 zákona o DPH), môže si vybrať za členský štát identifikácie ktorýkoľvek členský štát EÚ, v ktorom má prevádzkareň vrátane Slovenskej republiky.

Zdaniteľné osoby, ktoré majú sídlo alebo prevádzkareň na území Európskej únie, môžu osobitnú úpravu pre Úniu využívať pre predaj tovaru na diaľku na území Európskej únie, na dodanie služieb nezdaniteľným osobám s miestom dodania v členských štátoch, v ktorých nemajú sídlo a ani prevádzkareň a aj na určité domáce dodania tovaru, ak osobitnú úpravu využívajú zdaniteľné osoby, ktoré uľahčujú dodanie tovaru podľa § 8 ods. 7 prvá veta novely zákona o DPH.

Členským štátom identifikácie pre zdaniteľnú osobu, ktorá nie je usadená na území Európskej únie, je členský štát, v ktorom začína preprava alebo odoslanie tovaru. Ak zdaniteľná osoba neusadená na území EÚ dodáva tovar z viacerých členských štátov, členským štátom identifikácie je ten členský štát začatia prepravy tovaru, ktorý si zdaniteľná osoba zvolí pre uplatňovanie osobitnej úpravy, t. j. ktorému oznámi svoje rozhodnutie uplatňovať osobitnú úpravu. Zdaniteľné osoby neusadené na území EÚ môžu úpravu pre Úniu uplatňovať pre predaj tovaru na diaľku na území EÚ a na určité domáce dodania tovaru, ak osobitnú úpravu využívajú zdaniteľné osoby, ktoré uľahčujú dodanie tovaru podľa § 8 ods. 7 prvá veta novely zákona o DPH.

Podľa pravidiel platných do 30.6.2021 môže v Slovenskej republike uplatňovať osobitnú úpravu pre Úniu len zdaniteľná osoba, ktorá je už v tuzemsku registrovaná pre daň podľa § 4, § 4b, § 7 alebo § 7a zákona o DPH. Podľa nového ustanovenia § 68a ods. 2 novely zákona o DPH, ak zdaniteľná osoba, ktorá spĺňa podmienky pre uplatňovanie úpravy pre Úniu v Slovenskej republike, oznámi daňovému úradu začatie tejto činnosti, daňový úrad povolí zdaniteľnej osobe uplatňovanie osobitnej úpravy a súčasne jej prideli a oznámi identifikačné číslo pre daň na účely uplatňovania osobitnej úpravy, ak táto zdaniteľná osoba nemá v tuzemsku pridelené identifikačné číslo pre daň. Identifikačné číslo pre daň pridelené podľa § 68b novely zákona o DPH môže zdaniteľná osoba používať výhradne pre účely uplatňovania osobitnej úpravy pre Úniu. Ak už zdaniteľná osoba má v tuzemsku pridelené identifikačné číslo pre daň podľa § 4, 4b, 5, 7 alebo 7a zákona o DPH, tak zdaniteľná osoba bude pre účely uplatňovania osobitnej úpravy používať už pridelené identifikačné číslo pre daň. Aj v tomto prípade je používanie osobitnej úpravy pre Úniu tak, ako doteraz, podmienené podaním oznámenia o začatí činnosti a povolením jej používania daňovým úradom.

Aj v rámci úpravy pre Úniu dochádza k zmene lehoty na podanie daňového priznania a lehoty na zaplatenie dane. Daňové priznanie sa bude podávať do konca kalendárneho mesiaca nasledujúceho po skončení zdaňovacieho obdobia a v tejto lehote je zdaniteľná osoba povinná priznanú daň na príslušný účet daňového úradu aj zaplatiť.

Od 1.7.2021 sa mení aj doterajší spôsob podávania opráv predchádzajúcich daňových priznaní. Každú zmenu údajov z pôvodného daňového priznania je zdaniteľná osoba povinná uviesť v nasledujúcom daňovom priznaní najneskôr do troch rokov odo dňa uplynutia lehoty na podanie pôvodného daňového priznania. V nasledujúcom daňovom priznaní zdaniteľná osoba uvedie zdaňovacie obdobie a sumu dane, ktorá vyplýva z opravy v členení podľa jednotlivých členských štátov spotreby. Tento postup vyplýva z § 68b ods. 19 novely zákona o DPH a z článku 61 vykonávacieho nariadenia 2019/2026 a uplatní sa na zmeny číselných údajov uvedených v daňovom priznaní k DPH za obdobia od tretieho zdaňovacieho obdobia roku 2021.

2.22. Úprava pre dovoz - § 68c zákona o DPH

Zavádza sa nová osobitná úprava uplatňovania dane na predaj tovaru na diaľku dovážaného z územia tretích štátov. Zavedenie osobitnej úpravy pre dovoz súvisí so zrušením súčasného oslobodenia od DPH pri dovoze tovaru zásielok, ktorých hodnota nepresahuje 22 eur a s vecným rozšírením predmetu predaja tovaru na diaľku dovážaného z územia tretích štátov [§14 ods. 1 písm. b) zákona o DPH]. Osobitná úprava pre dovoz umožní dodávateľom, ktorí predávajú tovar nachádzajúci sa v tretích štátoch zákazníkovi v Európskej únii, vybrať daň z pridanej hodnoty od zákazníka a priznať a zaplatiť DPH prostredníctvom tejto osobitnej úpravy v členskom štáte identifikácie. Ak bude dodávateľ používať úpravu pre dovoz, dovoz tovaru, ktorý nie je predmetom spotrebnej dane a ktorého vlastná hodnota nepresahuje 150 eur bude oslobodený od dane z pridanej hodnoty (§ 48 ods. 10 novely zákona o DPH).

Osobitná úprava pre dovoz sa vzťahuje len na tovar, ktorý nie je predmetom spotrebnej dane, dovážaný do tuzemska v zásielke, ktorej vlastná hodnota nepresahuje 150 eur. Táto osobitná úprava je tiež dobrovoľnou úpravou, t. j. zdaniteľná osoba, ktorá predáva tovar na diaľku dovážaný z územia tretích štátov sa môže rozhodnúť identifikovať sa pre uplatňovanie osobitnej úpravy pre dovoz v členskom štáte identifikácie, prostredníctvom ktorého bude podávať daňové priznania a platiť DPH. Členský štát identifikácie prerozdeli príslušné časti daňových priznaní a príslušné časti zaplatenej dane z pridanej hodnoty a zašle ich jednotlivým členským štátom spotreby. Ako pri predchádzajúcich osobitných úpravách (§ 68a a § 68b zákona o DPH), cieľom osobitnej úpravy pre dovoz je zjednodušenie pre zdaniteľné osoby pri plnení si daňových povinností vyplývajúcich z predaja tovaru na diaľku dovážaného z tretích štátov.

V záujme ochrany daňových príjmov členských štátov sa v rámci úpravy pre dovoz zavádza inštitút „sprostredkovateľa“. Sprostredkovateľom je zdaniteľná osoba, ktorú zdaniteľná osoba uskutočňujúca predaj tovaru na diaľku dovážaného z územia tretích štátov určila ako osobu povinnú platiť daň a plniť povinnosti ustanovené touto osobitnou úpravou v jej mene a na jej účet. Sprostredkovateľom môže byť len osoba, ktorá má sídlo alebo prevádzkareň na území Európskej únie. Ak chce zdaniteľná osoba, ktorá nemá sídlo a ani prevádzkareň na území Európskej únie využívať osobitnú úpravu pre dovoz, musí si pre účely uplatňovania tejto úpravy určiť sprostredkovateľa, okrem zdaniteľnej osoby, ktorá má sídlo alebo prevádzkareň v treťom štáte, s ktorým EÚ uzatvorila dohodu o vzájomnej pomoci, boji proti podvodom a vymáhaní pohľadávok v oblasti dane z pridanej hodnoty, a ktorá uskutočňuje predaj tovaru na diaľku z tohto tretieho štátu.

Aj zdaniteľná osoba, ktorá má sídlo alebo prevádzkareň na území Európskej únie, si môže dobrovoľne určiť sprostredkovateľa, ktorý bude v jej mene a na jej účet platiť daň a plniť povinnosti ustanovené úpravou pre dovoz.

Podmienky, aby mohla zdaniteľná osoba uplatňovať osobitnú úpravu pre dovoz v tuzemsku ako členskom štáte identifikácie, sú uvedené v § 68c ods. 4 a 6 v spojení s odsekom 1 písm. c) novely zákona o DPH. Ak zdaniteľná osoba nemusí byť na účely uplatňovania tejto úpravy zastúpená sprostredkovateľom, bude Slovenská republika členským štátom identifikácie vtedy, ak tu má dotknutá zdaniteľná osoba zriadené sídlo alebo ak má v tuzemsku zriadenú prevádzkareň, ak nemá sídlo na území EÚ. Slovenskú republiku si môže pre svoju identifikáciu do úpravy pre dovoz zvoliť aj zdaniteľná osoba, ktorá má sídlo alebo prevádzkareň v treťom štáte, s ktorým EÚ uzatvorila dohodu o vzájomnej pomoci, boji proti podvodom a vymáhaní pohľadávok v oblasti dane z pridanej hodnoty, a ktorá uskutočňuje predaj tovaru na diaľku z tohto tretieho štátu. Ostatné zdaniteľné osoby, ktoré nemajú sídlo a ani prevádzkareň na území EÚ, môžu uplatňovať úpravu pre dovoz v tuzemsku, len ak sú zastúpené sprostredkovateľom, ktorý má sídlo v tuzemsku alebo má v tuzemsku prevádzkareň (ak nemá sídlo v EÚ).

Zdaniteľná osoba, ktorá nebude zastúpená sprostredkovateľom a rozhodne sa využívať úpravu pre dovoz a identifikovať sa v tuzemsku, bude musieť vyplniť elektronické oznámenie o jej úmysle využívať túto osobitnú úpravu. Oznámenie musí obsahovať zákonom stanovené údaje, vrátane údajov, ktoré sú ustanovené v prílohe I vykonávacieho nariadenia 2020/194. Ak bude zdaniteľná osoba spĺňať podmienky na uplatňovanie osobitnej úpravy pre dovoz, daňový úrad jej oznámi, že jej povoľuje uplatňovanie osobitnej úpravy a pridelí jej identifikačné číslo pre daň s predponou IM, ktoré môže zdaniteľná osoba používať len pre účely osobitnej úpravy pre dovoz.

Ak sa zdaniteľná osoba rozhodne pre uplatňovanie osobitnej úpravy pre dovoz a určí si pre tieto účely sprostredkovateľa, identifikácii zdaniteľnej osoby do úpravy pre dovoz, musí predchádzať identifikácia sprostredkovateľa. Ak sprostredkovateľ elektronicky oznámi svoje rozhodnutie uplatňovať osobitnú úpravu na účet zdaniteľnej osoby daňovému úradu a podmienky pre uplatňovanie úpravy budú splnené, daňový úrad sprostredkovateľovi povolí uplatňovanie úpravy pre dovoz a prideli mu evidenčné identifikačné číslo s predponou IN. Ak sprostredkovateľ oznámi daňovému úradu, že ním zastúpená zdaniteľná osoba sa rozhodla uplatňovať osobitnú úpravu a táto zdaniteľná osoba spĺňa podmienky na uplatňovanie osobitnej úpravy, daňový úrad oznámi sprostredkovateľovi, že zdaniteľnej osobe povoľuje uplatňovanie tejto osobitnej úpravy a prideli sprostredkovateľovi identifikačné číslo pre daň s predponou IM pre zdaniteľnú osobu. Sprostredkovateľovi, ktorý bude uplatňovať osobitnú úpravu na účet viacerých zdaniteľných osôb, daňový úrad na základe elektronického oznámenia každej zdaniteľnej osoby prideli identifikačné číslo pre daň s predponou IM pre každú zdaniteľnú osobu, ktorú zastupuje.

Kým v terajších osobitných úpravách (úprava mimo Únie a úprava pre Úniu) je zdaňovacím obdobím kalendárny štvrtrok, v úprave pre dovoz bude zdaňovacím obdobím kalendárny mesiac. Daňové priznanie sa bude podávať aj za zdaňovacie obdobie, v ktorom zdaniteľná osoba neuskutočnila predaj tovaru na diaľku dovážaného z územia tretích štátov. Lehota na podanie daňového priznania je upravená v rámci OSS jednotne, a to do konca kalendárneho mesiaca nasledujúceho po skončení zdaňovacieho obdobia, pričom tiež platí, že v tejto lehote je zdaniteľná osoba povinná daň aj zaplatiť. Spôsob podávania opráv údajov uvedených v predchádzajúcich daňových priznaniach bude obdobný ako pri úprave mimo Únie a úprave pre Úniu.

Podrobné pravidlá k registrácii, k zrušeniu registrácie, k podávaniu daňového priznania, opráv daňových priznaní zdaniteľnou osobou, resp. sprostredkovateľom v rámci úpravy pre dovoz budú zverejnené v samostatnom metodickom pokyne.

2.23. Správa daní pri uplatňovaní osobitných úprav - § 68ca zákona o DPH

V § 68ca novely zákona o DPH sa ustanovuje použitie právnych predpisov pri správe daní pri uplatňovaní osobitných úprav, a to osobitne vo vzťahu, ak je Slovenská republika členským štátom identifikácie, a osobitne, ak je Slovenská republika členským štátom spotreby.

Slovenská republika v pozícii členského štátu identifikácie koná pri správe osobitných úprav v rozsahu kompetencií ustanovených § 68a až § 68c novely zákona o DPH a vykonávacieho nariadenia (EÚ) 282/2011 v konsolidovanom znení. Ak tieto právne predpisy neobsahujú právnu úpravu, subsidiárne sa použije daňový poriadok. Prevažná časť kompetencií v súvislosti so správou dane však prechádza na členský štát spotreby, z čoho vyplýva, že pri správe daní sa uplatnia predovšetkým predpisy členského štátu spotreby.

Pokiaľ bude Slovenská republika v pozícii členského štátu spotreby, na správu dane sa použije predovšetkým daňový poriadok, ak vykonávacie nariadenie (EÚ) 282/2011 v konsolidovanom znení neupravuje inak.

Zákon o DPH upravuje v § 68ca osobitne spôsob doručovania písomností daňovému úradu zdaniteľnou osobou, ktorá je identifikovaná pre uplatňovanie osobitnej úpravy v inom členskom štáte a Slovenská republika je v pozícii členského štátu spotreby. Vo väčšine prípadov pôjde o zahraničné zdaniteľné osoby, ktoré nemajú v Slovenskej republike povinnosť doručovania písomností elektronickými prostriedkami podľa daňového poriadku. Napriek tomu je doručovanie možné len formou elektronickej komunikácie, ale bez toho, aby sa vyžadoval spôsob doručovania podľa § 13 ods. 5 a 6 daňového poriadku (kvalifikovaný elektronický podpis alebo dohoda so správcom dane).

Pri ukončení uplatňovania osobitných úprav sa podáva členskému štátu identifikácie konečné daňové priznanie, čo vyplýva z vykonávacieho nariadenia 2019/2026. Akékoľvek opravy konečného daňového priznania a predchádzajúcich daňových priznaní k DPH, ktoré sa musia vykonať po podaní konečného daňového priznania, bude zdaniteľná osoba predkladať priamo správcovi dane príslušného členského štátu spotreby. Ak bude členským štátom spotreby Slovenská republika, zdaniteľná osoba opravy tohto konečného daňového priznania alebo predchádzajúcich daňových priznaní po podaní konečného daňového priznania, vykoná podaním osobitného tlačiva, ktoré sa považuje za daňové priznanie. Vzor tlačiva zverejní finančné riaditeľstvo na svojom webovom sídle

a osoba je povinná toto tlačivo podať elektronickými prostriedkami daňovému úradu do 30 dní odo dňa, kedy zistila skutočnosť rozhodujúcu pre vykonanie opravy a v tej istej lehote je povinná zaplatiť daň vyplývajúcu z opravy. Ak sa oprava týka nesprávne uvedenej výšky dane alebo dane neuvedenej v konečnom daňovom priznaní alebo v predchádzajúcich daňových priznaniach, časť daňového priznania v rozsahu týchto opráv sa považuje za dodatočné daňové priznanie.

Za dodatočné daňové priznanie sa považuje aj časť 3 daňového priznania podaného v členskom štáte identifikácie počas uplatňovania osobitnej úpravy v tomto členskom štáte, v ktorej zdaniteľná osoba opraví nesprávne uvedenú výšku dane alebo daň neuvedenú v daňovom priznaní a Slovenská republika je členským štátom spotreby.

2.24. Osobitná úprava na priznávanie a platbu dane pri dovoze tovaru - § 68cb zákona o DPH

Ustanovenie § 68cb je zjednodušením pre zdanenie tovaru, ktorý je dovezený pre konečného zákazníka, ak sa na tovar nepoužije osobitná úprava podľa § 68c novely zákona o DPH. Osobitnú úpravu na priznávanie a platbu dane pri dovoze tovaru môže osoba uplatniť len na zásielku, ktorej hodnota nepresahuje 150 eur a odoslanie alebo preprava tovaru skončí v tuzemsku. Osobitná úprava sa nevzťahuje na tovar, ktorý je predmetom spotrebnej dane. Táto osobitná úprava je určená najmä pre poštových operátorov, dopravcov alebo colných zástupcov v EÚ, ktorí zvyčajne deklarujú dovoz tovaru s nízkou hodnotou. Osoba, ktorá sa rozhodne pre uplatňovanie tejto úpravy, vyberie DPH od zákazníka, ktorý tovar objedná a ktorému je tovar z tretej krajiny dodaný, a túto vybranú DPH zaplatí colnému úradu.

Podobne ako pri osobitnej úprave pre dovoz, aj uplatnenie osobitnej úpravy na priznávanie a platbu dane pri dovoze tovaru bude dobrovoľné. Osoba, ktorá sa rozhodne pre jej uplatňovanie, podá colnému úradu elektronickými prostriedkami žiadosť, na základe ktorej colný úrad povolí uplatňovanie tejto osobitnej úpravy. Osoba, ktorá bude mať povolenie na uplatňovanie osobitnej úpravy, vyberie DPH od osoby, pre ktorú je tovar určený, a túto vybranú DPH je povinná zaplatiť súhrnne colnému úradu do 16. dňa kalendárneho mesiaca nasledujúceho po kalendárnom mesiaci, v ktorom bol tovar dovezený.

Osoba, ktorá bude uplatňovať osobitnú úpravu podľa § 68cb novely zákona o DPH, bude povinná mesačne podať elektronickými prostriedkami hlásenie, v ktorom uvedie celkovú vybranú daň od osoby, pre ktorú je dovezený tovar určený. Mesačné hlásenie sa bude podávať v lehote do konca kalendárneho mesiaca nasledujúceho po kalendárnom mesiaci, v ktorom bol tovar dovezený a bude obsahovať vybranú DPH vzťahujúcu sa na tovar dovezený v kalendárnom mesiaci, za ktorý sa podáva hlásenie, a referenčné čísla colných vyhlásení, ku ktorým sa príslušná daň vzťahuje.

Zároveň sa ustanovením § 68cb novely zákona o DPH ustanovuje povinnosť pre osoby uplatňujúce osobitnú úpravu viesť záznamy o dovezených tovaroch, na ktoré sa uplatnila osobitná úprava a povinnosť sprístupniť tieto záznamy elektronickými prostriedkami na požiadanie colnému úradu.

Colný úrad zruší povolenie uplatňovať osobitnú úpravu, ak mu osoba uplatňujúca túto úpravu oznámi, že sa rozhodla skončiť jej uplatňovanie. Colný úrad zruší povolenie uplatňovať osobitnú úpravu aj osobe, ktorá opakovane porušuje povinnosti týkajúce sa uplatňovania osobitnej úpravy.

2.25. Legislatívno technická úprava - § 68d ods. 13 prvá veta a § 69 ods. 15 zákona o DPH

Legislatívno - technická úprava súvisiaca s vypustením odseku 3 a prečíslovaní odsekov v § 81 zákona o DPH.

2.26. Výnimka z prenosu daňovej povinnosti - § 69 ods. 2 písm. b) zákona o DPH

Novelou zákona sa v § 69 ods. 2 písm. b) pojem „zásielkový predaj“ nahradil pojmom „predaj tovaru na diaľku podľa § 14 ods. 1“. K prenosu daňovej povinnosti na tuzemskú zdaniteľnú osobu nedochádza v prípade, ak zahraničná osoba dodáva tovar na diaľku s miestom dodania v tuzemsku podľa § 14 ods. 1 novely zákona o DPH. Osobou povinnou platiť daň je zahraničná osoba, ktorá ak nie je platiteľom má povinnosť registrácie podľa § 5

zákona o DPH s výnimkou, ak ide o predaj tovaru na ktorý uplatňuje osobitné úpravy podľa § 68b a 68c novely zákona o DPH alebo osobitné úpravy podľa ustanovení zákona platného v inom členskom štáte zodpovedajúcich úpravám podľa § 68b a 68c zákona o DPH.

2.27. Vedenie záznamov - § 70 ods. 9 a 10 zákona o DPH

V novozavedenom ustanovení sa zaviedla povinnosť pre zdaniteľnú osobu, ktorá uľahčuje dodanie tovaru alebo poskytnutie služby nezdaniteľnej osobe na území EÚ prostredníctvom elektronického rozhrania, a ktorá nie je zdaniteľnou osobou uľahčujúcou dodanie podľa § 8 ods. 7 zákona o DPH, uchovávať záznamy o týchto dodaniach.

Podmienky, kedy zdaniteľná osoba uľahčuje/neuľahčuje dodanie tovaru alebo poskytnutie služby, spresňuje vykonávacie nariadenie 2019/2026 v článku 54b. Zdaniteľná osoba uľahčujúca dodanie tovaru alebo poskytnutie služby je povinná viesť podrobné záznamy stanovené článkom 54c vykonávacieho nariadenia 2019/2026 a sprístupniť záznamy na požiadanie elektronickými prostriedkami daňovému úradu. Takouto osobou môže byť napr. zdaniteľná osoba, ktorá uľahčuje dodanie tovaru pre nezdaniteľnú osobu na území EÚ a dodávateľ, ktorého dodania sa uľahčujú, je zdaniteľnou osobou usadenou na území EÚ alebo uplatňujúcou osobitnú úpravu podľa § 68b platného na území ČŠ identifikácie.

Odsekom 10 v ustanovení § 70 dochádza k legislatívno - technickej úprave súvisiacej s doplnením ods. 9.

2.28. Povinnosť vyhotoviť faktúru - § 72 ods. 1 písm. d) zákona o DPH

Podľa novelizovaného ustanovenia § 72 ods. 1 písm. d) zákona o DPH sa s účinnosťou od 1.7.2021 stanovuje dodávateľovi povinnosť vyhotoviť faktúru pri dodaní tovaru na diaľku na území EÚ s miestom dodania v tuzemsku okrem situácie, kedy uplatňuje pri takomto dodaní osobitnú úpravu § 68b zákona o DPH.

2.29. Zrušenie registrácie - § 81 ods. 3 zákona o DPH

Nadväzne na vypustenie § 6 zo zákona o DPH, ktorý špecifikoval podmienky registrácie zahraničnej osoby pri zásielkovom predaji, vypúšťa sa z § 81 zákona o DPH odsek 3, ktorý sa týka zrušenia takejto registrácie.

Zároveň dochádza v ustanovení § 81 k legislatívno - technickým úpravám v súvislosti s vypustením odseku 3.

2.30. Zánik identifikačného čísla pre daň - § 81 ods. 4 tretia veta, § 82 ods. 3 tretia veta zákona o DPH

Platiteľom registrovaným podľa § 4 a § 4b zákona o DPH alebo osobám registrovaným podľa § 7 alebo § 7a zákona o DPH, ktorí zároveň uplatňujú osobitnú úpravu pre Úniu podľa § 68b novely zákona o DPH nezaniká zrušením registrácie pre daň podľa § 81 ods. 4 a § 82 ods. 3 platnosť identifikačného čísla pre daň. Pridelené identifikačné číslo pre daň ostáva platné pre účely uplatňovania osobitnej úpravy pre Úniu.

Novela zákona o DPH je účinná od 1. januára 2021 okrem ustanovení, ktoré sa týkajú uplatňovania osobitných úprav podľa § 68 až § 68cb, a ustanovení, ktoré súvisia s týmito osobitnými úpravami, pri ktorých je účinnosť od 1. júla 2021.

*Vypracoval: Finančné riaditeľstvo SR, Banská Bystrica
Odbor daňovej metodiky
December 2020*